ფონდი ანაწერის ნომერი საქმის ნომერი

255

287 1 255

287 1 255

ეროვნული არქივი
16.01.2025

„წიგნის სამყარო", 1994, 27 ივლისი, № 6

● რეპლიკა

პირადული მტრობა თუ სხვა რამ?

„წიგნის სამყაროს" შარშანდელ 11 ივლისის ნომერში (№ 13) დაიბეჭდა ვრცელი ანოტაცია, ხოლო შემდგომ „სოფლის ცხოვრებაში" (1990, № 147) — ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ ელგუჯა ქვათაძის რეცენზია სათაურით „იყო ასეთი სოფელი". მათში ობიექტურად იყო შეფასებული ღვაწლმოსილი მეცნიერის აკაკი თოფურიას ამავე სახელწოდების მოგონებები (გამომცემლობა „მერანი"). წიგნი გამოსვლისთანავე დიდი ინტერესით წავიკითხეთ, რადგან სოფელთან გვაკავშირებს ჩვენი ბავშვობის განვლილი წლები. ამიტომაც კმაყოფილების გრძნობით გავიზიარეთ წიგნის შესახებ გამოთქმული შეხედულებანი, რომლებიც, დარწმუნებულნი ვართ, ყოველი მიუკერძოებელი მკითხველის საერთო შთაბეჭდილებას გამოხატავდა.

„ლიტერატურული საქართველოს" წლევანდელ 22 თებერვლის ნომერში (№ 8) დაბეჭდილმა აპოლონ ცანავას წერილმა „საჯარო გასაუბრება აკაკი თოფურიასთან" ჩვენი გულისწყრომა და აღშფოთება გამოიწვია წიგნის მთელი რიგი ადგილების უკიდურესი ტენდენციურობითა და ყალბად გაგების გამო. აქ მხოლოდ ერთ ადგილს მოვიტანთ, რაც განსაკუთრებით გვაღელვებს.

წიგნისადმი დართულ ბოლოსიტყვაობაში პატივცემული აკაკი თოფურია ყურადღებას ამახვილებს ერთ თავისთავად მნიშვნელოვან ფაქტზე. დასახლებულია მომხდარი ფაქტის კონკრეტული ადგილი და დრო.

„გაზეთების გაყიდვისას, — ვკითხულობთ ბოლო ნაწილში, — ვიღაცამ ყრუდ ჩაილაპარაკა: — ომის ინვალიდებს — ურიგოდ! იქვე დადგნენ საბრძოლო თრდენებითა და მედლებით მკერდდამშვენებული მოხუცი ხეიბრები. — დადექით რიგში! — დაიძახა უცებ უდიერად უკანა მხრიდან წითური სახის ახალგაზრდა კაცმა და თან მიაყოლა: — დასახვრეტი ხართ ყველა. თქვენი ბრალია, რაც გვჭირს. შემოვიდოდა გერმანია და ვიცხოვრებდით კარგად. ომგადახდილები განზე გადგნენ, იქვე კედლებთან განლაგებულ სავარძლებში ძლივს ჩაიკეცნენ გაოგნებულნი".

ზემოთ აღწერილი შემთხვევიდან ან ციტირებული ტექსტიდან გამოტანილია დასკვნა, თითქოს აკაკი თოფურია, ა. ცანავას სიტყვებით, რომ ვთქვათ, წარსულის შეუპოვარ კრიტიკოსებს, ჩვენი ეროვნული მოძრაობის მონაწილეებს უწოდებს ცინიკოსებს.

ტექსტიდან არ ჩანს, რომ ახალგაზრდა ეროვნული მოძრაობის მონაწილეა და საერთოდ, ყველა ახალგაზრდას ნუ მივაწერთ რჩეულთა თვისებებს. განა ეროვნული მოძრაობის ღირსეული წარმომადგენლები თვით არ ებრძვიან ახალგაზრდობაში ფესვგადგმულ შეუფერებელ მოქმედებებს? რა არის ეს, პირადული მტრობის გამოხატულება თუ ეროვნულ მოძრაობასთან მიტმასნების ცდა?

აპოლონ ცანავასაგან ასეთი მოქმედება პირველი არ არის. ბოლოს და ბოლოს, ხომ უნდა ალიკვეთოს პრესის გამოყენება ანგარიშსწორების მიზნებისათვის.

ომისა და შრომის veტერანები: **მიხეილ შენგელია**, პროფესორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი. **იროდიონ შაჩაიძე**, პროფესორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, **კარპეზ კაკაბაძე**, პროფესორი, veტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, **აკაკი მეიფარიანი**, საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მუშაკი, **ვლადიმერ გელაშვილი**, რესპუბლიკის დამსახურებული ინჟინერი, **გიორგი იოსელიანი**, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი.

● ვულოცავთ!

რა დრო გასულა...

ათი წლის წინათ ევროპის ...ების მფლობელთა თასის გა...ამაშების ფინალში თბილისის „დინამომ“ გერმანიის „კარლ...ეისი“ დაამარცხა გერმანიაში და თასი მოიგო. საქართველოს და ...ს დედაქალაქსაც არ უძინა იმ საღა...ოს. დროშებითა და ტრანსპარან...ებით მოეფინა ხალხი თბილისის ...უჩებს. ჩვენც შემოვავლეთ თვა...ი ქალაქს და დიღმიდან რუსთა...ელის პროსპექტზე. აღმოვჩნდით. ...თავრობის სახლის წინ. გზის პი...ას, იდგა ნოდარ ნარსია, ცალი ...ელი მაღლა შეემართა, მეორე...ი კი სიხარულის ცრემლს იწმენ...და.

ეს ის გულწრფელი ცრემლი ...ყო, რომელშიც მისი პიროვნება ...და შემოქმედება ირეკლება.

ასევე გულწრფელად იმოღვა...წა ჰოუტმა ორმოცი შემოქმედე...ბითი წელი და დაბადების სამოცი ...ლის ჭარშიაც... ჰოდა, ჭალარა რაა ასეთი, როცა ტყვიებთან გითამა...შია. რაო?.. თუ თმაში თოვლი გაცვივა, ეს თეთრი ფერის არის ალერსი, შენ კი რად ამბობ: „ბე...რიკაცი ვარ“. რამ ჩაგიყენა შიში თვალებში“. — მიმართავს პოეტი მამას ლექსში „მამავ ბატონო!“, რაც პასუხია მამის წერილისა: **„მწერ, თითქოს მოტყდი, თითქოს ბერდები, თითქოს ქვეყანა უნდა დატოვო... არა და არა, არ მემე...ტები, ო, ღმერთმა ნუ ქნას, მა...მავ ბატონო“.**

ასე მარტივად, მაგრამ პოეტუ...რად არის გადმოცემული წუთისო...ფლის წარმავლობასთან ადამიანის ...ჰიდილი.

პოეტი ლირიკულ სამოსში ახ...ვევს არა მარტო იმ სტრიქონებს, ...ჩვენს გმირ წინაპრებს რომ უძღ...ვნის, არამედ ასეთსავე ლირიკულ ...ელფერს აძლევს იმ ლექსსაც, რი...თაც თანამედროვე ადამიანებს მი...მართავს: **„დრო აღარ არი მამლა...უინწობის, კაცობრიობა გახცდა მაგ...ახაკს... გაჭრობის შიში ერთად იწონის, ხიროხიმას და მასთან ნაგახაკს“.**

საინტერესოა დიალოგი ბოტა...ნიკურ ბაღში ნანახ იუდას ხესთან, რომელიც ებრალება ყველგან და ყველაფერში სიკეთის მაძებარ პო...ეტს: **„ფესვები გტკივა, იუდას ხეო, ო, ხაბრალოა შენი ფესვები... თენდება დილა, იუდას ხეო, თუ არ იტირე, არ დაგვეხსნები“.**

ძნელია ნოდარ ნარსიას ლექ...სიდან რაიმე ცალკე სტროფის ამო...ოგლეჯა, რადგან იგი რომ იგრძნო, ისევე მთლიანად და ერთი ამოსუნთ...ქვით უნდა წაიკითხო და განიცა...

● მივმართავთ ყველა ოსს

დავდგეთ ქართველ

„საქწიგნის“ სისტემაში მომუშავ...რომლები დიდ გულისტკივილს გამოთ...ნილი მდგომარეობით, განსაკუთრებით ...ურთიერდაპირისპირებით. ქართველები ...ეძურ ოჯახად მცხოვრებნი, დღეს მეხა...ღაპირისპირებულნი, ერთმანეთის მტრ...რებული ცენტრს? რა თქმა უნდა, ა...ველებისა და არც ღხებისათვის.

მივმართავთ ყველა ოსს, დავდგეთ ...მათთან ერთად ვიბრძოლოთ საქართ...ვის, რამეთუ ხვალ ჩვენც გვჭონდეს ...ფალ საქართველოში ცხოვრებისა.

მოვუწოდებთ ცხინვალში მოქმედ...შეწყვიტონ ცეცხლი, რათა ხალხმა დ...

ზ. გოლოშვილი, ნ. გითარ...
ვ. ჯაფარიძე, ც. ჩოჩიევა,
მ. ქავთარაძე-ცარიტაშვა,
შვილი, კ. გოგოლაევი, მ. ...
ვი, რ. ხანიკაევა, მ. ტ...
დ. ფილიევი, მ. ქარქუზაშვ...
ბორიშვილი, მ. ქარქოსაშვ...

● ინფორმაც...

კონკურსში გამარ...

ჩვენი გაზეთის მკითხველს ქარ...ალბათ კარგად ახსოვს საქართვე...ლოს ი. ჭავჭავაძის სახელობის თი...წიგნის მოყვარულთა საზოგადოე...

„წიგნის სამყარო", 1991, 27 ივლისი, № 6

● რეპლიკა

პირადული მტრობა თუ სხვა რამ?

„წიგნის სამყაროს" შარშანდელ 11 ივლისის ნომერში (№ 13) დაიბეჭდა ვრცელი ანოტაცია, ხოლო შემდგომ „სოფლის ცხოვრებაში" (1990, № 147) — ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ ელგუჯა ქვათაძის რეცენზია სათაურით „იყო ასეთი სოფელი". მათში ობიექტურად იყო შეფასებული ღვაწლმოსილი მეცნიერის აკაკი თოფურიას ამავე სახელწოდების მოგონებები (გამომცემლობა „მერანი"). წიგნი გამოსვლისთანავე დიდი ინტერესით წავიკითხეთ, რადგან სოფელთან გვაკავშირებს ჩვენი ბავშვობის განვლილი წლები. ამიტომაც კმაყოფილების გრძნობით გავიზიარეთ წიგნის შესახებ გამოთქმული შეხედულებები, რომლებიც, დარწმუნებულნი ვართ, ყოველი მიუკერძოებელი მკითხველის საერთო შთაბეჭდილებას გამოხატავდა.

„ლიტერატურული საქართველოს" წლევანდელ 22 თებერვლის ნომერში (№ 8) დაბეჭდილმა აპოლონ ცანავას წერილმა „საჯარო გასაუბრება აკაკი თოფურიასთან" ჩვენი გაოცებისწყრომა და აღშფოთება გამოიწვია წიგნის მთელი რიგი ადგილების უკიდურესი ტენდენციურობითა და ყალბად გაგების გამო. აქ მხოლოდ ერთ ადგილს მოვიტანთ, რაც განსაკუთრებით გვაღელვებს.

წიგნისადმი დართულ ბოლოსიტყვაობაში პატივცემული აკაკი თოფურია ყურადღებას ამახვილებს ერთ თავისთავად მნიშვნელოვან ფაქტზე. დასახლებულია მომხდარი ფაქტის კონკრეტული ადგილი და დრო.

„გაზეთების გაყიდვისას, — ვკითხულობთ ბოლო ნაწილში, — ვიღაცამ ყრუდ ჩაილაპარაკა: — ომის ინვალიდებს — ურიგოდ! იქვე დადგნენ საბრძოლო ორდენებითა და მედლებით მკერდდამშვენებული მოხუცი ხეიბრები. — დადექით რიგში! — დაიძახა უცებ უდიერად უკანა მხრიდან წითური სახის ახალგაზრდა კაცმა და თან მიაყოლა: — დასაბრეტი ზართ ყველა. თქვენი ბრალია, რაც გვჭირს. შემოვიდოდა გერმანია და ვიცხოვრებდით კარგად. ომგადახდილები განზე გადგნენ, იქვე კედლებთან განლაგებულ სავაჭრებში ძლივს ჩაიკეცნენ გაოგნებულნი".

ზემოთ აღწერილი შემთხვევიდან ან ციტირებული ტექსტიდან გამოტანილია დასკვნა, თითქოს აკაკი თოფურია, ა. ცანავას სიტყვებით რომ ვთქვათ, წარსულის შეუპოვარ კრიტიკოსებს, ჩვენი ეროვნული მოძრაობის მონაწილეებს უწოდებს ცინიკოსებს.

ტექსტიდან არ ჩანს, რომ ახალგაზრდა ეროვნული მოძრაობის მონაწილეა და საერთოდ, ყველა ახალგაზრდას ნუ მივაწერთ რჩეულთა თვისებებს. განა ეროვნული მოძრაობის ღირსეული წარმომადგენლები თვით არ ებრძვიან ახალგაზრდობაში ფესვგადგმულ შეუფერებელ მოქმედებებს?! რა არის ეს, პირადული მტრობის გამოხატულება თუ ეროვნულ მოძრაობასთან მიტმასნების ცდა?

აპოლონ ცანავასაგან ასეთი მოქმედება პირველი არ არის, ბოლოს და ბოლოს, ხომ უნდა აღიკვეთოს პრესის გამოყენება ანგარიშსწორების მიზნებისათვის.

ომისა და შრომის ვეტერანები: **მიხეილ შენგელია**, პროფესორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, **იროდიონ შაჩაიძე**, პროფესორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, **კარპეზ პაპანაძე**, პროფესორი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, **აკაკი მეიფარიანი**, საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მუშაკი, **ვლადიმერ გელაშვილი**, რესპუბლიკის დამსახურებული ინჟინერი, **გიორგი იოსელიანი**, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი.

● ვულოცავთ!

რა დრო გასულა...

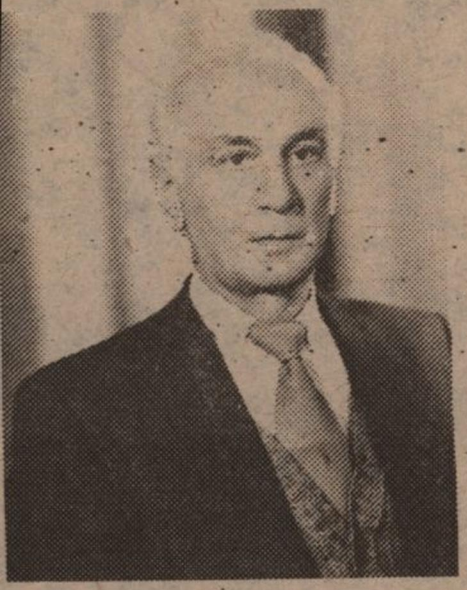

— ათი წლის წინათ ევროპის ...ების, მფლობელთა თასის გათამაშების ფინალში თბილისის „დინამომ“ გერმანიის „კარლ-ცეისი“ დაამარცხა გერმანიაში და თასი მოიგო. საქართველოს და ...ის დედაქალაქსაც არ ეძინა იმ საღამოს. დროშებითა და ტრანსპარანტებით მოეფინა ხალხი თბილისის ქუჩებს. ჩვენც შემოვავლეთ თვალი ქალაქს და დილიდან რუსთაველის პროსპექტზე აღმოვჩნდით. მთავრობის სახლის წინ, გზის პირას, იდგა ნოდარ ნარსია, ცალი ხელი მაღლა შეემართა, მეორეში კი სიხარულის ცრემლს იწმენდა.

ეს ის გულწრფელი ცრემლი ...ყო, რომელშიც მწვი პიროვნება და შემოქმედება ირეკლება.

ასევე გულწრფელად იმოღვაწა პოეტმა ორმოცი შემოქმედების ჭარშიაც... ჰოდა, ჭაღარა რაა ახეთი, როცა ტყვიებთან გითამაშია. რაო?.. თუ თმაში თოვლი გაცვივა, ეს თეთრი ფერის არიან ალერსი, შენ კი რად ამბობ: „ბერიკაცი ვარ“. რამ ჩაგიყუნა შიში თვალებში“. — მიმართავს პოეტი მამას ლექსში „მამაც ბატონო!“, რაც პასუხია მამის წერილისა: **„მწერ თითქოს მოტყუდი, თითქოს ბერდები, თითქოს ქვეყანა უნდა დატოვო... არა და არა, არ მემეტები, ღ. ღმერთმა ნუ ქნას, მამაც ბატონო“.**

ასე მარტივად, მაგრამ პოეტურად არის გადმოცემული წუთისოფლის წარმავლობასთან ადამიანის ჭიდილი.

პოეტი ლირიკულ სამოსში ახვევს არა მარტო იმ ხტრიქონებს, ჩვენს გმირ წინაპრებს რომ უძღვნის, არამედ ასეთსავე ლირიკულ ელფერს აძლევს იმ ლექსსაც, რითაც თანამედროვე ადამიანებს მიმართავს: **„დრო აღარ არის მამლაყინწობის, კაცობრიობა გახცდა მაგ ახაკს... გაჭრობის შიში ერთად იწონის, ხიროხიმას და მასთან ნაგახაკს“.**

საინტერესოა დიალოგი ბოტანიკურ ბაღში ნანახ იუდას ხეებთან, რომელიც ებრალება ყველგან და ყველაფერში სიკეთის მაძებარ პოეტს: **„ფესვები გატკივა, იუდას ხეო, ო, ხაბრალოა შენი ფესვები... თენდება დილა, იუდას ხეო, თუ არ იტირე, არ დაგვეხსნები“.**

ძნელია ნოდარ ნარსიას ლექსიდან რაიმე ცალკე სტროფის ამოგლეჯა, რადგან იგი რომ იგრძნო, ისევე მთლიანად და ერთი ამოსუნთქვით უნდა წაიკითხო და გაანალიზ...

● მივმართავთ ყველა ოსს

დავდგეთ ქართველ...

„საქწიგნის“ სისტემაში მომუშა... რომლები დიდ გულისტკივილს გამო... ნილი მდგომარეობით.. განსაკუთრებით ურთიერდაპირისპირებით. ქართველებ... ერთმანეთს ოჯახად მცხოვრებნი, დღეს მეს... ღაპირისპირებულნი. ერთმანეთის მტრ... რებული ცუნტრს? რა თქმა უნდა, ა... ველებისა და არც ოხებისათვის.

მივმართავთ ყველა ოსს, დავდგეთ მათთან ერთად ვიბრძოლოთ საქართ... ვის, რამეთუ ხვალ ჩვენც გვჭონდეს ... ვალ საქართველოში ცხოვრებისა.

მოვუწოდებთ ცხინვალში მოქმედ... შეწყვიტონ ცეცხლი, რათა ხალხმა ...

ზ. გოლოშვილი, ნ. გითარ...
ვ. ჯაფარიძე, ც. ჩოჩიევა,
მ. ქავთარაძე-ცარიტოვა,
შვილი, ქ. გოგოლაევი, მ. ...
ვი, რ. ხანიკაევა, მ. ...
დ. ფილიევი, მ. ქარქუზაშვ...
ბორიშვილი, მ. ქარქოსაშვ...

● ინფორმა...

კონკურსში გამა...

ჩვენი გაზეთის მკითხველს ქარ... ალბათ კარგად ახსოვს საქართვე... სა... ლოს ი. ჯავჯავაძის სახელობის თი...